

Brüsszel, 2025. április 24.
(OR. en)

8086/25

EDUC 112
SOC 223
DIGIT 63
EMPL 143

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	A készségek uniójának szerepe az európai oktatási térség megerősítésében – <i>Irányadó vita</i>

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fenti tárgyra vonatkozó elnökségi vitaindító feljegyzést a Tanács (Oktatás, Ifjúság, Kultúra és Sport) 2025. május 12-i ülésén folytatandó irányadó vita előkészítése céljából.

A készségek uniójának szerepe az európai oktatási térség megerősítésében

Az oktatás és a készségfejlesztés az Európai Unió gazdasági és szociális menetrendjének központi elemét képezik. Európa versenyképességének, valamint gazdasági és demokratikus rezilienciájának megerősítése, továbbá annak biztosítása érdekében, hogy mindenki egyenlő eséllyel rendelkezzen az oktatáshoz, az egész életen át tartó tanuláshoz és a minőségi munkahelyekhez való hozzáférésre, az Európai Bizottság elindította a készségek unióját, amely az oktatás, a képzés és az egész életen át tartó tanulás javítását célzó stratégiai kezdeményezés.

A Bizottság elképzelése szerint a készségek uniójának keretében az oktatás és a készségek a gazdasági versenyképesség és az EU stabilitása tekintetében teljes körű és átfogó stratégiai szakpolitikai eszközként jelennek meg.

A készségek uniója az oktatáshoz kapcsolódóan két kulcsfontosságú kezdeményezést indít el:

- az alapkészségekre vonatkozó cselekvési terv, amely az írni-olvasni tudással, a matematikával és a természettudományokkal kapcsolatos alapkészségek, továbbá a digitális és állampolgári készségek fejlesztésére összpontosít,
- a STEM oktatási stratégiai terv, amelynek célja a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (STEM) terén való jártasság és szakmai előmenetel előmozdítása.

A készségek uniója négy pillérre összpontosít annak biztosítása érdekében, hogy mindenkinek lehetősége legyen szilárdan megalapozni a készségeit, valamint a kiteljesítő élet érdekében részt venni egész életen át tartó továbbképzésben és átképzésben. Ez a négy pillér a következő:

- a minőségi élethez és munkahelyekhez szükséges készségek fejlesztése szilárd oktatási alap révén, az oktatásnak és a készségeknek az európai oktatási térségen keresztül történő megerősítésére és fejlesztésére irányuló kezdeményezésekkel, beleértve olyan új kezdeményezéseket is, mint például az alapkészségek fejlesztésére szolgáló program,
- agilis munkaerő továbbképzése és átképzése a digitális és zöld átállás érdekében, beleértve az egész életen át tartó tanulásnak és továbbképzésnek olyan mechanizmusok révén történő támogatását célzó intézkedéseket is, mint például a készségfejlesztési kísérleti garanciakeret,
- a készségek áramlása az EU-ban a versenyképesség érdekében, beleértve azokat az intézkedéseket is, amelyek a készségek hordozhatóságára vonatkozó kezdeményezés révén a képesítések elismerésének egyszerűsítésével a munkavállalói mobilitás megkönnyítését célozzák,
- a tehetségek vonzása, fejlesztése és megtartása Európa jövője érdekében olyan intézkedések révén, mint például a Marie Skłodowska-Curie-cselekvés keretében elindított „MSCA Choose Europe” (MSCA – Válaszd Európát) projekt.

A Bizottság a közleményben számos új, 2030-ig teljesítendő célértéket is javasol:

- az írás-olvasási, matematikai, természettudományos és digitális készségek terén az alulteljesítés aránya nem érheti el a 15%-ot, míg az írás-olvasás, a matematika és a természettudományok terén a legjobb teljesítményt nyújtók arányának el kell érnie a 15%-ot,
- a középszintű szakmai alapképzésben a STEM területén beiratkozott diákok arányának el kell érnie a 45%-ot, és minden negyedik diáknak lánynak kell lennie,

- a felsőfokú STEM-képzésekre beiratkozott hallgatók arányának el kell érnie a 32%-ot, és minden öt hallgatóból kettőnek nőnek kell lennie,
- az IKT¹ doktori programokra beiratkozott hallgatók arányának el kell érnie az 5%-ot, és legalább minden harmadik hallgatónak nőnek kell lennie,
- az EU-n kívülről származó, az EU-ba felsőfokú tanulmányok folytatása és felsőfokú végzettség megszerzése céljából érkező hallgatók számának el kell érnie legalább az évi 350 000 főt.

A tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal és szakpolitikai végrehajtás biztosítása érdekében a Bizottság (a mellékletben foglaltak szerinti) új irányítási keretet javasol, amelybe beletartozik többek között a készségekkel foglalkozó magas szintű európai testület és a Készségek Európai Megfigyelőközpontja is. E testület és megfigyelőközpont egyaránt támogatni fogja a Bizottságnak az oktatással és a készségekkel kapcsolatban az EU-27-nek szóló új ajánlásra, valamint az európai szemeszter ciklusának keretében az országspecifikus ajánlásokra irányuló munkáját.

A készségek uniójának keretében az oktatás és a készségek a gazdasági versenyképesség stratégiai eszközöként jelennek meg. Bár a kezdeményezés elismeri a kulcsfontosságú kihívásokat – így például az alapkészségek romlását, a tanárhíányt, valamint a digitális és zöld készségek szükségességét –, nagyrészt munkaerőpiaci szemszögből tekint az oktatásra és a képzésre, kevesebb figyelmet fordítva az olyan, szélesebb értelemben vett oktatási értékekre, mint például a személyes fejlődés és a kritikai gondolkodás.

Ugyanakkor az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszere – amely 2021-ben jött létre az európai oktatási térség kiépítésének átfogó céljával – továbbra is kulcsfontosságú keretet jelent az oktatás és a képzés holisztikus megközelítésének biztosításához minden kontextusban és szinten, a kisgyermekkorai neveléstől és gondozástól kezdve egészen a felnőttkori tanuláshoz, beleértve a szakképzést és a felsőoktatást is. E keretrendszer öt stratégiai prioritással foglalkozik, amelyek közül több összhangban áll a készségek uniójának célkitűzéseivel, valamint a tagállamok által elfogadott saját ambiciózus, uniós szintű célértékekkel rendelkezik, amelyek közül az alábbi ötöt a készségek uniója keretében javasolt új célértékekre vonatkozó határidővel megegyezően, 2030-ig kell teljesíteni:

¹ Információs és kommunikációs technológiák.

- **Az alapkészségek terén gyengén teljesítő 15 évesek**

Az olvasás, a matematika és a természettudományok terén gyengén teljesítő 15 évesek arányát 2030-ra 15% alá kell csökkenteni.

- **A digitális készségek terén gyengén teljesítő nyolcadik osztályosok**

A számítástechnikai és informatikai műveltség terén gyengén teljesítő nyolcadik osztályosok arányát 2030-ra 15% alá kell csökkenteni.

- **A kisgyermekkori nevelésben és gondozásban való részvétel**

2030-ra a hároméves kor és a tankötelezettség alsó korhatára közötti gyermekek legalább 96%-ának kisgyermekkori nevelésben és gondozásban kell részt vennie.

- **Korai iskolaelhagyók**

A korai iskolaelhagyók arányát 2030-ra 9% alá kell csökkenteni.

- **Felsőfokú végzettséggel rendelkezők**

A felsőfokú végzettséggel rendelkező 25–34 évesek arányának 2030-ra el kell érnie legalább a 45%-ot.

A készségek uniója és az európai oktatási térséggel kapcsolatos kezdeményezések számos szinergiával és közös céllal rendelkeznek, így például a következőkkel: a készségfejlesztés, az egész életen át tartó tanulás és a mobilitás. Biztosítani kell azonban, hogy a készségek uniójának munkaerőpiac-központú megközelítése ne fedje el az európai oktatási térség tágabb célkitűzését, amely azt az alapelvet követi, hogy az oktatási és képzési rendszerek egészét inkluzív és holisztikus szemlélettel, az egész életen át tartó tanulás szemszögéből, valamint annak biztosítása céljával kell kialakítani, hogy ezek a rendszerek hozzájáruljanak valamennyi polgár személyes, társadalmi és szakmai kiteljesedéséhez, továbbá előmozdítsák a demokratikus értékeket, az egyenlőséget, a társadalmi kohéziót, az aktív polgári szerepvállalást és a kultúrák közötti párbeszédet.

A készségek képezik a virágzó és versenyképes gazdaságok alapját, ezért az oktatási és képzési rendszereknek – az alapkészségektől kezdve – inkluzív módon, magas színvonalú készségekkel kell felvértezniük a polgárokat. Az ilyen készségek a személyes kiteljesedés és fejlődés, a foglalkoztathatóság, a társadalmi befogadás és az aktív polgári szerepvállalás kulcsfontosságú meghatározói. Az alapvető írás-olvasási és számolási készségek döntő fontosságúak, de nem elegendőek ahhoz, hogy az egyének képesek legyenek helytállni a gyorsan változó társadalmi-gazdasági környezetben, továbbá ezeket a készségeket kritikai gondolkodással, kreativitással és polgári szerepvállalással kell kiegészíteni.

Tekintettel ezekre a párhuzamos erőfeszítésekre és az európai oktatási térség jól megalapozott keretére, amely mélyen gyökerezik a tagállamok közötti – az Európai Bizottság támogatásával megvalósuló – együttműködésben, valamint az oktatási és képzési rendszerek és politikák hatékonyságának és eredményességének a maximalizálása érdekében a készségek uniója az oktatás és képzés területén felmerülő kihívások kezelése révén megerősíthetné és megszilárdíthatná az európai oktatási térséget, továbbá az átfedések és a további adminisztratív terhek megelőzésével biztosíthatná a rendelkezésre álló erőforrások hatékony igénybevételét.

Ennek megvalósítása érdekében az oktatási minisztereknek és a legfontosabb érdekelt feleknek aktív szerepet kell vállalniuk a készségek uniójának megtervezésében és megvalósításában annak érdekében, hogy biztosított legyen egyrészt a nemzeti oktatási és képzési politikákkal és prioritásokkal való összhang, másrészt pedig az oktatással, a képzéssel és a készségekkel kapcsolatos reformokra és beruházásokra irányuló érdemi és megalapozottabb döntések meghozatala. Az oktatási és képzési politikák között koordinált, továbbá az összes érintett ágazatra – így például a foglalkoztatásra, a szociális ügyekre, a gazdaságra és a pénzügyi ágazatra – kiterjedő megközelítés maximalizálhatná mindkét keretnek (az európai oktatási térségnek és a készségek uniójának) a hatékonyságát. Ez megőrizné az oktatásra és a képzésre vonatkozóan 2021-ben elfogadott holisztikus megközelítést, és egyúttal javítaná a készségfejlesztést.

A fentiek tükrében és szem előtt tartva azt, hogy közeledik a stratégiai keretrendszernek – többek között az uniós szintű célértékeknek, az irányítási struktúrának és a munkamódszereknek – a Bizottság által az európai oktatási térség első ciklusáról készített értékelés alapján történő felülvizsgálata, az elnökség felkéri a minisztereket, hogy jelezzék: véleményük szerint a készségek uniója és az európai oktatási térség miként tudná kiegészíteni és erősíteni egymást annak érdekében, hogy az Unió egészében elősegítsük az oktatási és képzési rendszerek inkluzívabbá és időtállóbbá tételét, továbbá hogy az oktatási, a képzési és a készségekkel kapcsolatos eredmények európai szintű előmozdítása céljából maximalizálni lehessen a láthatóságot és a politikai támogatást.

Az irányadó vita strukturálása érdekében az elnökség felkéri a minisztereket, hogy válaszoljanak az alábbi kérdésekre:

1. A készségek uniója és az európai oktatási térség miként tudná a legjobban kiegészíteni egymást annak érdekében, hogy minden tanuló számára magas színvonalú és inkluzív oktatást és képzést lehessen biztosítani, elkerülve egyúttal az átfedéseket és a szükségtelen adminisztratív terheket?
 2. Az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerének első ciklusát követően a készségek uniójának mely kulcsfontosságú elemeit kellene előnyben részesíteni annak érdekében, hogy (a háttérbe szorítás helyett) támogassuk az európai oktatási térség célkitűzéseit, továbbá hogyan lehetne egyszerűsíteni az irányítást a nagyobb összhang, valamint a gyorsabb és rugalmasabb döntéshozatal biztosítása érdekében?
-

Az Európai Bizottság javaslata a készségek uniójának irányítására vonatkozóan

